

IN GESPREK MET DE 'BEOORDELING' VAN DE KERKENRAAD VAN CAPELLE-NOORD

intro

In december 2017 schreef de kerkenraad van GKv Capelle-Noord een brief aan de gemeenteleden. Daarin wordt uitgelegd waarom de kerkenraad besloten heeft revisie te vragen van de synodebesluiten over man/vrouw -en-ambt. Bijlage bij die brief was een 'beoordeling van de besluiten van de synode van Meppel 2017 inzake m/v en ambt'. Omdat die beoordeling ook in onze gemeente van Capelle-Zuid/West gelezen wordt en instemming krijgt, heeft de kerkenraad van Zuid/West me gevraagd om inhoudelijk te reageren.

Ik heb als titel bewust niet gekozen voor zoiets als 'weerlegging van de kritiek'. Ik zoek het gesprek. Mijn belangrijkste doel is de druk van de discussie afhalen. De beoordeling door Noord geeft zomaar de indruk dat je het gezag van Gods Woord hebt losgelaten als je instemt met vrouwelijke ambtsdragers. Een gemeentelid en zeker een kerkenraad die de synodebesluiten niet afwijst, is daarmee meteen gediskwalificeerd. Is dat terecht?

Ik ga er bij het schrijven vanuit dat de lezer het stuk erbij heeft. Anders moet ik soms wel erg veel citeren. Ik verwijs er naar met de aanduiding 'de Beoordeling'

1. De Beoordeling bespreekt na elkaar de synodebesluiten 1 tot en met 8. Het is verleidelijk om dat te volgen, maar ik kies voor een andere insteek. De kritiek bij de verschillende besluiten heeft met elkaar te maken. De kern ligt, als ik het stuk goed begrepen heb, bij besluit 3, vooral grond 1 t/m 3. Daarom wil ik daar beginnen.

Niet-uitgesproken verschil

2. In besluit 3 grond 1 schrijft de synode over de 'regel onder het Oude Verbond': alleen mannen vervulden de kerkelijke ambten. Terecht zegt Noord in zijn beoordeling dat er niet nadrukkelijk bijstaat wat voor 'regel' de synode daarmee bedoelt. Is dat een 'regel' in de betekenis van 'norm': zo wilde de HEER het, vanuit de schepping, als goede regel. Of was het 'de regel' in de betekenis van 'het vaste gebruik', mogelijk als gevolg van mannelijke overheersing; en die overheersing is dan een gevolg van de zonde die ná de schepping gekomen is. De Beoordeling trekt de conclusie dat het dat laatste is: 'de synode gaat er stilzwijgend vanuit dat dit mannelijk leiderschap een cultureel gegeven is'. Het wordt inderdaad niet nadrukkelijk uitgesproken. Terwijl hier wel een belangrijk verschil ligt. Ik denk zelfs dat hier het belangrijkste verschil is. Onder 4 leg ik dat uit. Eerst iets over misverstanden die het gevolg zijn van onvoldoende duidelijkheid.

Emancipatie of verlossing?

3. Het verschil in uitgangspunt wordt niet duidelijk benoemd. Daardoor ontstaan er misverstanden. Ik geef een voorbeeld. In het synodebesluit staat dat 'het Nieuwe Verbond gekenmerkt wordt door gelijkheid'. Als je ongelijkheid niet ziet als iets dat met zonde te maken heeft, lijkt gelijkheid hier een zelfstandige waarde te worden. Logisch dat je dan zegt dat het synodebesluit de dingen duidt 'in termen van emancipatie' (pag.3). Maar als je ongelijkheid ziet als iets dat gevolg is van de zonde, wordt gelijkheid één van de concrete zegeningen door het verlossende werk van Christus. Waar zonde overwonnen wordt en de Geest de verhoudingen vernieuwt, is voor ongelijkheid geen plek meer. De zin 'het Nieuwe Verbond wordt gekenmerkt door gelijkheid' lees je dan als 'het Nieuwe Verbond wordt gekenmerkt door het overwinnen van de zonde en de vernieuwing door de Geest, die o.a. (tegenover de zondige overheersing door de man) zichtbaar wordt in gelijkheid van man en vrouw'. Dat heeft niets meer met emancipatie te maken.

Als de synode haar uitgangspunt duidelijker geformuleerd had en de kerkenraad van Noord dit serieus genomen had, had het verwijt van 'duiden in termen van emancipatie' niet nodig geweest. Dan had het gesprek kunnen blijven gaan over waar het wezenlijke verschil zit: gaat het om een scheppings-regel of heeft het vooral te maken met de gevolgen van de zonde?

De kern van het verschil

4. Bij allerlei onderdelen van de kritiek komt dit verschil in uitgangspunt terug. Dat is logisch. Ik schreef al dat hier, naar mijn inschatting, het belangrijkste verschil ligt.

Is het Gods bedoeling in de schepping geweest dat de man (in en buiten het huwelijk) eerst- en eindverantwoordelijke is zodat hij dingen moet doen die de vrouw niet mag doen? Zo ja,

- dan is elke poging om dat verschil weg te nemen een zondig ingaan tegen God zelf;

- dan betekent vernieuwing door de Geest juist terugkeer naar die goede verhouding vanaf het begin waarin man en vrouw niet in alles gelijk naast elkaar staan.

Maar is dat verschil tussen man en vrouw, waarbij de man boven de (elke) vrouw staat, een gevolg van zonde en een deel van de zondige machtsstrijd die alle harmonie in de wereld doorbroken heeft, dan herstelt God in Christus door zijn Geest wat de mens hier kapot gemaakt heeft; dan mogen we het naast elkaar staan van man en vrouw ontvangen als begin van de hemelse harmonie.

Scheppingsorde of vloek door de zonde – volgens mij is dat de centrale vraag.

Als dat zo is, is het terecht dat de Beoordeling vraagt waarom de synode haar antwoord op deze vraag niet nadrukkelijk verantwoord en Schriftuurlijk onderbouwd heeft.

voorbeeld van doorwerking van uitgangspunt: hoe beoordeel je Debora?

5. Ik geef een voorbeeld hoe dit doorwerkt in de vraag of een argument wel of niet juist is. In besluit 5 grond 1 gaat het over Debora. De Beoordeling zegt daarover, met verwijzing naar besluit 3 grond 1: het gaat om een uitzondering die de regel bevestigt; daar mag je je niet op beroepen om de regel in de kerk te veranderen. Of die reactie terecht is, hangt weer af van de vraag om wat voor 'regel' het gaat.

Als God gelijkheid (in gezag) herstellen gaat in Christus, is 'Debora' een goddelijk vooruitgrijpen op wat komt, zoals bijvoorbeeld de opwekking van doden door Elia of Elisa al iets laat zien van het evangelie van Pasen, of het vrede-rijck van Salomo ons iets belooft over het hemelse Jeruzalem.

Maar als God bij de schepping bedoeld heeft dat de vrouw geen gezag kan hebben over mannen, is het logisch dat je benadrukt dat dit een uitzondering was (Beoordeling, pag.6) en dan ook nog in een tijd van ordeloosheid (pag.7).¹

Ook hier is het volgens mij duidelijk dat het verschil in uitgangspunt doorwerkt in hoe je iets uitlegt en in hoe je reageert op een argument van een ander. De vraag is hoeveel waarde het heeft om dan al die argumenten afzonderlijk te bespreken. Dat geeft wel de indruk dat de argumentatie van de synode totaal niet deugt, maar gaat eraan voorbij dat de beslissende keus helemaal niet vanuit deze argumenten gemaakt wordt.

het totaal-oordeel als leesbril

6. Eerst nog een voorbeeld van het vorige. Op pagina 4 onder 5 schrijft de Beoordeling: 'de synode stelt hier het ambt van alle gelovigen en het leer-en regeerambt op één lijn. Dat is de consequentie van het gelijkheidsideaal dat het denken van de synode stuurt'. Omdat de synode zelf onvoldoende

---

¹ De Beoordeling typeert de Rechters-tijd terecht als periode van ordeloosheid. Ik vind de vraag dan spannend of God, door Debora een rol te geven die haar als vrouw niet toekomt, zelf tegen zijn scheppingsorde ingaat.

onderbouwing en karakterisering van haar denklijn geeft, is het verleidelijk om die te typeren als 'gestuurd door het gelijkheidsideaal'. Een duidelijker onderbouwing had deze reactie kunnen voorkomen. Ik vraag daarbij wel of de Beoordeling hiermee de broeders van de synode recht doet. Is er het oprechte zoeken van de bedoeling van de ander, er vooralsnog vanuit gaande dat die bedoeling goed is? Of wordt er gelezen met de verwachting steeds bevestigd te krijgen dat de ander dwaalt?

Ik vraag daar nadrukkelijk aandacht voor. In de Beoordeling denk ik te merken hoe sterk het oordeel over het besluit als geheel doorwerkt in hoe onderdelen ervan gelezen worden. Dat is wel logisch. Je leest al snel met een bril. In het geval van de Beoordeling is dat de afwijzende bril, uit zorg om het behoud van het gereformeerde denken.² Maar daardoor worden er al gauw conclusies getrokken die niet terecht, of in ieder geval niet nodig zijn. Een meer vragende toon in een geest van zachtmoedigheid past beter bij een gesprek tussen broeders.

geen bijzonder ambt meer? Of staat dat er niet?

7. Het voorbeeld van pagina 4 van de Beoordeling werk ik inhoudelijk nog even uit. De Beoordeling bespreekt hier de uitspraak van de synode over 'mannen en vrouwen gelijkwaardig laten functioneren in al de profetische, priesterlijke en koninklijke taken in de kerk, waar hun beide christennaam gelijkelijk van spreekt'. Daar staat niet: alle gemeenteleden hebben gelijkwaardige taken dus is er geen bijzonder ambt meer. In het geheel van het besluit is het logisch dat je het moet lezen als: bij het bijzondere ambt is er geen onderscheid tussen mannen en vrouwen, maar kunnen beiden geroepen worden, zoals ze beiden christen zijn en het ambt van alle gelovigen hebben. Onderscheid blijft er dus, maar dan tussen wel of niet geroepen tot het bijzondere ambt, niet tussen man en vrouw (op dit punt).

De synode geeft hier ook niet een nieuw argument, maar beschrijft de conclusie waartoe zij gekomen is (zo letterlijk grond 5). Het had geen misverstand gegeven als hier gewoon had gestaan: '... om mannen en vrouwen, wanneer de Heer daartoe roept, gelijkwaardig te laten dienen in het ambt'. Het is de gekozen formulering die, vanuit de kritische bril gelezen, misverstand geeft.

sterke woorden roepen weerstand op, vanuit verschil van inzicht

8. De kern van de kritiek in de Beoordeling zit in de grote lijn: gaat het om een blijvende scheppingsorde of is de ongelijkheid in gezag een gevolg van de zonde waarvan we in Christus bevrijd worden? Dat verschil in inzicht werkt door in de kritiek op formuleringen in het synodebesluit. Een duidelijk voorbeeld lijkt mij de bespreking van besluit 3 grond 4: 'in deze openbaring van Oud en Nieuw Testament...' De Beoordeling reageert zeer kritisch op die term 'openbaring'. Alsof het 'met goddelijk gezag naar ons toekomt'. De kritiek is ook dat de synode hier een 'leessleutel geeft voor de bijbel'. De bijbel mag niet meer voor zichzelf spreken; de synode verheft zich boven de bijbel. Dat is stevige kritiek. Als die kritiek terecht is, is het onbestaanbaar dat een synode van gereformeerde kerken zulke besluiten neemt.

Mag ik vragen om een gedachte-oefening te doen. Stel dat ergens (wat de kerkenraad van Noord betreft het liefst: in het synodebesluit) de lijn van de bijbel in vogelvlucht had gestaan zoals de kerkenraad die zelf weergeeft in zijn brief aan de gemeente (pag.5); en stel dat er daarna de zin had gestaan over 'deze openbaring van Oud en Nieuw Testament', was de kritiek dan hetzelfde geweest?

---

² Andersom lees ik het stuk van Noord ook met een bril. Heel de discussie rond M/V-ambt laat zien hoe beperkt wij zijn. In de taal van het besluit: zo is in heel de kerkelijke discussie over M/V gesmacht om de komst van Christus' zelfopenbaring die aan alle misverstaan van elkaar en van zijn Woord een einde maakt.

Waarschijnlijk niet. Misschien had men het woord 'openbaring' niet gelukkig gekozen gevonden, maar inhoudelijk was er instemming geweest: inderdaad, deze lijn geeft de samenvatting van wat in Oude en Nieuwe Testament geopenbaard is. En opeens roept het woord 'openbaring' niet meer die heftige reactie op. Ik bedoel te zeggen: de felle afwijzing van het woord 'openbaring' wordt ingegeven door de inhoudelijke bezwaren tegen de samenvatting. Vervolgens wordt doorgeredeneerd dat de synode hiermee zichzelf boven de bijbel plaatst. Maar het schetsen van een lijn van waaruit teksten gelezen en begrepen worden is, is niet hetzelfde als het 'opleggen van een leessleutel'.³

De bespreking van grond 4 eindigt met het bezwaar dat de synode geen duidelijke verantwoording heeft gegeven waarom afgeweken is van wat de kerk van alle eeuwen in de Bijbel gelezen heeft. Die kritiek kan ik begrijpen. Ik gaf al eerder aan dat de Beoordeling terecht vraagt om nadere onderbouwing van de hoofdlijn.

Omstreden en omstreden is twee

9. In besluit 3 grond 5 staat de inmiddels beruchte uitdrukking dat de zogenaamde zwijgtteksten in zichzelf geen onbetwistbare grond kunnen zijn om vrouwen uit te sluiten van het ambt, 'omdat de exegese van deze teksten daarvoor te omstreden'. Ik kan wel begrijpen dat dit veel vragen oproept. In alle discussies spelen juist deze teksten een grote rol en de synode spreekt zich er niet over uit. Het was beter geweest als zij dat wel gedaan had en mogelijk kan aan een komende synode gevraagd worden dat alsnog te doen.⁴

De Beoordeling schrijft daarbij: 'Er is immers goede en slechte uitleg, uitleg naar de bedoeling van de Geest, en eigenmachtige uitleg'. Bedoelt men dat de synode alleen maar geconstateerd heeft dat er zoveel verschillende exegeses zijn, zonder te beoordelen of ze recht doen aan de Schrift?⁵ Dán zou het argument van de synode inderdaad onjuist zijn. Maar als de synode (zonder het met zoveel woorden te zeggen) constateert dat *schriftgetrouw* exegetisch werk bij deze teksten tot uiteenlopende conclusies komt, heeft het argument wel kracht. Volgens mij kunnen we er vanuit gaan dat een gereformeerde synode die het heeft over 'omstreden exegese' daarmee geen uitleg bedoeld die duidelijk als 'eigenmachtig' afgewezen moet worden. Maar ook 'uitleg naar de bedoeling van de Geest' kan bij sommige teksten tot verschillende conclusies leiden.⁶

Schriftbewijs en bewijsteksten

10. In de Beoordeling worden alle door de synode genoemde teksten beoordeeld: zijn het goede en doorslaggevende argumenten? In een aantal gevallen vind ik de kritiek terecht. De teksten overtuigen niet als bewijs.

Mijn indruk is dat de synode sterk gefocust is geweest op argumentatie vanuit de Schrift. Dat werd

---

³ Voelen de schrijvers van de Beoordeling dat ze hiermee de synode onrecht doen? Ze schrijven zelf: 'mochten we hier teveel lezen in de synodebesluiten...'. Blijkbaar was er een innerlijke stem die hen terugriep. De vraag of je in het geheel van de Schrift een lijn mag zien van waaruit je vervolgens ook de verschillende teksten leest, komt terug in mijn stuk 'In gesprek over bron en norm'.

⁴ Over 1 Korintiërs 14:34 ('vrouwen moeten zwijgen') wordt in besluit 6 grond 5 wèl inhoudelijk beargumenteerd dat deze tekst, hoe klaarblijkelijk ze al het spreken door vrouwen ook schijnt te verbieden, niet kan worden opgevat als een absoluut verbod tot (s)preken in de eredienst. Hier geeft de synode dus wel één van de argumenten waarom sommige klassieke verklaringen van in ieder geval deze zwijgttekst te omstreden zijn.

⁵ In zijn stuk over 'bron en norm' maakt Bart van Egmond duidelijk dat hij het synodebesluit zo interpreteert. In zijn argumentatie ziet hij een parallel met de exegese van teksten over de opstanding waarbij de feitelijkheid van de opstanding wordt weggeredeneerd. Maar dat is duidelijk Schrift-ontrouwe exegese.

⁶ In mijn 'In gesprek over bron en norm' wil ik hier verder op ingaan.

vervolgens versmald tot argumentatie met behulp van teksten. Dat is begrijpelijk vanuit de kritiek die er eerder was, o.a. op het rapport dat diende op de synode van Ede 2014. Maar het is inderdaad de vraag of de argumentatie nu overtuigend is. Daarom zou het goed zijn om afzonderlijk na te denken over de vraag wat 'schriftbewijs' eigenlijk is. Ook daar hoop ik op in te gaan in mijn reactie op het stuk over 'bron en norm'.

Niet-overtuigende argumentatie

11. In de Beoordeling wordt op een aantal punten kritiek op de onderbouwing geleverd waar ik mee instem. Wat mij betreft is een aantal teksten niet overtuigend. Ik denk aan:

- a. de uitleg van Matteus 1:1-17 als 'waarschuwend spiegel voor mannelijke leiders', besl.3 gr. 2;
- b. verwijzing naar het geroepen zijn van Mirjam, vanuit Micha 6:4, besl.5 gr.2;
- c. de oudere-oudste vrouwen in Titus 2:3-5, besl.5 gr 3;
- d. de vermelding van echtparen bij wie de gemeente samenkwam, besl.5 gr 4;

Ook hierom zou ik graag meer aandacht hebben voor de onderbouwing van wat de kern is: gaat het om een scheppingsorde of om iets dat samenhangt met zonde en ontwrichting?

Niet-overtuigende kritiek

12. Het synodebesluit geeft onvoldoende kern-argumentatie waardoor aangehaalde teksten niet altijd overtuigen. Andersom gebruikt de Beoordeling argumenten die niet houdbaar zijn. Ik noem een paar voorbeelden.

a. Het volk Israël in het Oude Testament kent geen vrouwelijke priesters. Wijkt Gods volk daarin af van de volken rondom vanwege de doorgaande lijn dat de vrouw een andere positie heeft (zo de Beoordeling)? Of kan de reden ook liggen in de 'gruwelijke' afschuw van de HEER tegen alle vormen van vruchtbaarheidsreligie (omdat priesteressen doorgaans een rol speelden in 'heilige seksuele handelingen')? Anders gezegd, het is blikvernaauwing als de vraag 'waarom geen priesteressen' alleen beantwoord wordt vanuit ónze vraagstelling naar de verhouding man-vrouw.

b. Bij besluit 6 (pag. 7/8) wordt kritisch gevraagd wat precies de grond is voor de toelating tot het ambt van predikant: de gave van de profetie, of het ambt aller gelovigen? Hier maakt de Beoordeling geen onderscheid tussen de vraag naar de toelating van vrouwen (als categorie) en de toelating van een gemeentelid (persoonlijk). Door voor beiden dezelfde term 'toelating' te gebruiken, worden de toelatingsgronden ten onrechte tegenover elkaar gezet.

c. Bij besluit 6 (pag. 8) vraagt de Beoordeling kritisch of prediking op één lijn gesteld kan worden met de profetie in het N.T. Het antwoord is: nee. Als onderbouwing staat er dan: 'omdat de prediking hoort bij de uitoefening van het ambt van oudste'. En 'de oudste is iemand anders dan de profeet'. Dit zijn twee verrassende stellingen die niet onderbouwd worden. Er zal niet bedoeld zijn dat alle oudsten ook predikten (dat botst met de klassieke uitleg van 1 Tim.5:17). Is bedoeld dat alleen oudsten predikten?

- Hoe verhoudt zich dat tot 1 Kor.14:26 (wanneer u samenkomt draagt iedereen wel iets bij: een lied, een onderwijzing, een openbaring, uiting in klanktaal of de uitlegging daarvan); dan moet je er al vanuit gaan dat 'prediking' in het N.T. een afgebakende categorie is die hier nadrukkelijk niet genoemd wordt;
- de Beoordeling noemt 'de gemeente bewaren bij de leer van de apostelen' als speciale opdracht van de oudsten (wat overeenkomt met de opdracht voor ouderlingen nu: toezien op de prediking), maar maakt een vreemde switch door dan te stellen dat 'prediking een specifieke uitoefening van deze roeping' is.

- Door 'de oudste' en 'de profeet' naast elkaar te zetten, doet de Beoordeling ten onrechte alsof 'profeten' in de tijd van het N.T. een apart aangeduide categorie mensen was. De gronden onder het besluit hebben het alleen over 'de gave van de profetie' of 'profeteren'. Profeteren was iets dat allen konden doen. Ik zie geen reden waarom niet ook oudsten geprofeteerd zouden hebben.
- Bedoelt de Beoordeling echt dat prediking alleen iets voor de oudsten is? Kenmerkend voor de oudsten is dat het plaatselijke ambtsdragers zijn (zie bijv. Hand.14:23, 'in elke gemeente stelden zij oudsten aan'). Predikers trokken in die tijd juist vaak rond.

Over de verhouding van profetie en prediking is vast meer te zeggen. Omdat een brief uit onze gemeente daar aandacht voor vraagt, wil ik er apart nog eens op ingaan. Ik benoem hier alleen dat de argumentatie in de Beoordeling degelijk lijkt, maar vooral bestaat uit niet onderbouwde stellingen.

d. De synode zegt in besluit 6 grond 5 dat 1 Kor.14:34 ('vrouwen zullen zwijgen') niet gebruikt kan worden als argument om te pleiten voor een verbod op spreken door vrouwen in de dienst, omdat volgens 1 Kor.11 vrouwen ook konden profeteren. Er wordt dus niet meer gezegd dan: deze tekst kan niet als negatief argument gebruikt worden. De Beoordeling maakt ervan dat de synode hier een positief argument zou geven om vrouwen toe te laten tot het predikambt (en bestrijdt vervolgens dat argument).

e. Dat doet de Beoordeling met de stelling dat Paulus in 1 Kor.14:36 'wel duidelijk zegt dat vrouwen bij het beoordelen van de profetie moeten zwijgen, omdat ze dan gezag zouden kunnen uitoefenen over een mannelijke profeet'. Ik verbaas me oprecht over dat woordje 'duidelijk'. Want er staat helemaal niet dat het gaat om het beoordelen van de profetie. Dat is een uitleg die aan die tekst gegeven wordt. Of die uitleg juist is, is een andere vraag⁷. Maar presenteer het in ieder geval niet alsof het er 'duidelijk' staat.

Terug naar de kern

13. Bij het vorige onderdeel merkte ik zelf hoe verleidelijk het is om een tekst waarvan je de grote lijn niet onderschrijft, te bespreken tot in elk detail om maar te laten zien hoeveel er aan mankeert. Ik denk dat dat in de Beoordeling gebeurt. Ik gaf al aan dat ik daarin de zoekende liefde mis.

Het is vooral pijnlijk omdat er aan de kritiek op de argumentatie zulke sterke oordelen worden opgehangen. Had dat niet voorzichtig moeten maken? Het is nogal wat om over de synode van je kerkverband te schrijven dat zij zichzelf boven de Schrift plaatst.

Wat ik mis in de Beoordeling is een goede inhoudelijke bespreking van wat waarschijnlijk de kern van de kwestie is. Natuurlijk kun je zeggen dat de bewijslast ligt bij wie afwijkt van de klassieke uitleg, maar dat is niet de houding waarmee je elkaar zoekt in de kerk van Christus.

De conclusie van mijn 'gesprek' met de Beoordeling is dat er behoefte is aan een duidelijkere onderbouwing van het besluit en aan een broeder-liefdevolle houding om daarover in gesprek te zijn.

Nog wat kleinere dingen

14. Bij besluit 1: Als de synode uitspreekt dat de deputaten hun opdracht 'naar behoren hebben uitgevoerd', betekent dat niet dat de synode alles goedkeurt wat de deputaten gedaan hebben. Formeel is het in ieder geval niet zo dat de deputaten zich hadden moeten houden aan de opdracht 'dat zij in hun onderzoek twee lijnen in de Schrift moesten verdisconteren'. De uitspraak over twee

---

⁷⁷⁷ Wat tegen de uitleg 'meespreken ter beoordeling van een profetie' (zoals genoemd in vers 29) pleit: Paulus geeft als alternatief voor het spreken van de vrouwen de mogelijkheid om thuis haar man te vragen als zij iets wil leren. Het gaat dus over iets anders dan over mee willen oordelen.

lijnen die verdisconteerd moeten worden, deed de synode van Ede 2014 inderdaad. Maar dat was in de grond onder de uitspraak 'niet in te stemmen met de onderbouwing van de conclusie van de deputaten M/V in de kerk'. In de opdracht aan de nieuwe deputaten komt dit niet terug en wordt er niet naar verwezen.

15. Bij besluit 2 schrijft de Beoordeling als kritiek: 'de synode geeft geen argumenten uit de Bijbel, waarom dit nodig zou zijn'. Dat is waar, maar tegelijk nietszeggend. Ik leerde in Kampen al: niet elk synodebesluit heeft de zwaarte van 'zo zegt de Heer'. De eis dat elk synodebesluit bijbels onderbouwd moet zijn, is niet reëel. Vooral bedoelt de Beoordeling, als ik het goed lees, dat dit besluit niet nodig is omdat alles al goed geregeld is. Die inschatting kan verschillend gemaakt worden. Mogelijk is het elders minder goed geregeld. En daarbij, het gaat om een opwekking, niet om een bindend besluit.

16. Ik ben niet ingegaan op de bezwaren tegen besluit 4, over de diakenen. Mijn inschatting is dat dit onderwerp geen grote bezwaren oproept in onze gemeente.⁸

Rob Vreugdenhil

Capelle aan den IJssel, 22 mei 2018

---

⁸ In het 'model revisieverzoek' op de kritische website www.bezinningmvea.nl wordt over besluit 4 ook geschreven dat daar inhoudelijk geen grote bezwaren tegen zijn.